

EESTIMAA TALUPIDAJATE KESKKLIIT
ESTONIAN FARMERS' FEDERATION

Lp. ANTS NOOT
Kantsler
Põllumajandusministeerium
Lai 39/41
15056 TALLINN

Meie 25.10.2011 nr 19/2

III kvartali aruande esitamine

Austatud härra Noot

Esitame Teile Põllumajandusministeeriumi ja Eestimaa Talupidajate Keskkliidu vahel 02.september 2011 sõlmitud lepingu nr.274 täitmise III kvartali aruande seisuga 30.september 2011.a.

Lugupidamisega

Kalle Hamburg
Juhatuse esimees

Lisa: aruanne

Põllumajandusministeerium
nr 2.3.4-30/11693
"25" ..... 10 ..... 2011.a.

EESTIMAA TALUPIDAJATE KESKLIIDU

ARUANNE

Põllumajandusministeeriumi ja Eestimaa Talupidajate Keskliidu vahel

02.septembril 2011 aastal sõlmitud

Riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingu objektide

täitmise kohta 2011 aasta III kvartalis

Aruande koostamise aeg : 24.oktoober 2011

Aruande kinnitamise aeg: .....

Aruande kinnitaja ..... / Enn Sokk /

Aruande esitaja : ..... / Kaul Nurm /

Aruande koostaja : Anu Greenbaum

Vahearuanne riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingule nr 274 seisuga 1. okt 2011

Maamajanduse infovõrgustiku arendamine

Põllumajandusministeerium ja MTÜ Eestimaa Talupidajate Keskliit (edaspidi nimetatud ETKL) leppisid riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingus nr 274 (edaspidi nimetatud leping) kokku, et ETKL loob ja arendab välja põllumajandusliku esmatootmisega tegelevate väikeste ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtjate ühistegevuse arendamiseks maamajanduse infovõrgustiku.

Ajavahemikus 1.juuni kuni 30.september on maamajanduse infovõrgustiku arendamiseks tööle võetud 2 inimest, turundusnõunik (alates 1. juunist) ja majandusnõunik (alates 5. septembrist). Alates juunikuust on ETKL lepingu alusel ostnud OÜ-st Aimwell teenusena sisse liikuva tapamajaga seotud äriplaani koostamise, liikuva tapamaja vajaduse täpsustamise väikese ja keskmise suurusega loomakasvatuseettevõtjate esindusorganisatsioonidega ning läbirääkimiste pidamise liikuva tapamaja tehniliste parameetrite osas nii potentsiaalsete müüjatega kui ka liikuvale tapamajale esitatavate nõuete ja töökorraldusega seotud institutsioonidega.

Maamajanduse infovõrgustiku loomise ja arendamise raames on aruandeperioodi jooksul vastavalt lepingule tehtud alljärgnevaid lepingu Lisas 2 nimetatud tegevusi:

1. Alustatud on turusegmentide kaupa võimalike uute põllumajandussaaduste ja -toodete realistlikku turumahu väljaselgitamist Eestis ning on kogutud informatsiooni, et teha esmased majanduslikud tasuvusarvestused põllumajandussaaduste tootmiseks ja ühistuliseks turustamiseks;

Siinkohal on välja toodud selle tegevuse raames seni tehtud ettevalmistavate tööde ja edasiste kavandatud tööde kirjeldus:

1.1. Tehtud tegevused lihasektoris

Võttes arvesse, et väikesed ja keskmise suurusega lamba- ja veisekasvatajad on korduvalt tõstatanud probleemi, et neil on raskusi oma loomade tapmise ja realiseerimisega, alustas Põllumajandusministeerium 2011. aasta algul ETKL-ga läbirääkimisi, et viimane selgitaks välja väike- ja keskmise suurusega loomakasvatajatele tapateenuste osutamise reaalse vajaduse ja võimalikkuseloomaliigiti ning teeks vajalikud majandusanalüüsid arvestused. Samuti tegi Põllumajandusministeerium ETKL-le ettepaneku, analüüsida väikeloomapidajate baasil ühistu loomise võimalusi.

ETKL alustas väike ja keskmise suurusega lihatootjate hulgas informatsiooni kogumist ja analüüsimist käesoleva aasta juuni algul. Kõigepealt tutvuti Eesti Maaülikooli (edaspidi nimetatud EMÜ) uuringuga „Mobiilse lihatöötlemise pilootprojekt“, mille Põllumajandusministeerium tellis EMÜ-lt 2010. aastal. Nimetatud uuringus on põhjalik ülevaade loomakarjade suurusest ja paiknemisest Eesti erinevates piirkondades. Põhjalikumalt on eraldi analüüsitud Hiiumaad ja Kagu-Eesti piirkonda.. Lühidalt on kirjeldatud ka loomaliigiti lihakäitlemisettevõtete arvu ja asukohti üle Eesti ning lühidalt on välja toodud ka liikuva tapamaja, kui ühe võimaliku lahendi, majanduslikud tasuvuse aspektid. Selleks, et mitte dubleerida aasta tagasi tehtud tööd, on ETKL püüdnud edasisel sektori vajaduste ja võimaluste analüüsimisel kasutada niipalju kui võimalik eespool nimetatud

EMÜ uuringu andmeid.

Arvestades väike- ja keskmise suurusega loomakasvatajatega aruteludest selgunud loomade tapmise ja realiseerimisega seotud reaalseid probleeme, analüüsis ETKL mobiilse lahendi potentsiaali ning edaspidises töös lähtuti EMÜuuringus väljapakutud liikuva tapamaja tehnilistest aspektidest.

Pärast olemasoleva informatsiooniga tutvumist, konsulteeris ETKL Maanteeametiga, et välja selgitada liikuva tapamaja ehk siis liicluse seisukohast vaadatuna autorongi lubatud maksimaalsed mõõtmed (nii pikkus, laius kui ka kõrgus). Kaaluti ka võimalust kasutada suuremate mõõtmete korral eriloo taotlemise võimalust. Kuna eriloo taotlemine on keerukas ja aeganõudev protsess on ETKL edaspidisel liikuva tapamaja tehnoloogia täpsustamisel lähtunud siiski kehtivatest autorongi maksimaalsete mõõtme tavapiirangutest.

Samaaegselt liikuva tapamaja väliste tehniliste parameetrite selgitamisele otsis ETKL kontakte erinevate liikuvate tapamajade ehitajate ja müüjatega. Võimalike liikuva tapamaja pakkujate hulgest oleme püüdnud konkreetseid detailseid hinnapakumisi saada kahelt firmalt, kelle pakutavad liikuvad tapamajad vastavad kõige rohkem Eestis kehtivatele nõuetele ja meie loomakasvatajate vajadustele. Konkreetsed läbirääkimised alagasiid suvel Soome firmaga Kometos OY (www.kometos.ee). Tänaeks on firmaga Kometos OY toimunud juba neli kohtumist, kus soomlased on tutvustanud oma pakutavat tehnoloogiat ja hinda ning ETKL on omalt poolt kirjeldanud meie vajadusi ja teinud ettepanekuid, millisest liikuvast tapamajast oleksid eestlased potentsiaalselt huvitatud. Soomlaste viimase pakumise järgi on võimalik nende pakutava tapamajaga päevas tappa kuni 10 veist või kuni 60 lammast. Tapamaja vastab kõigile Euroopa Liidu veterinaar- ja hügieeni nõuetele. Austria firmale Mobile Slaughtering Systems (http://members.aon.at/mss/english/fsh1_en.html) oleme saatnud e-kirjaga hinnapäringu samadele tehnilistele parameetritele vastava seadme kohta, millele ootame vastust.

Selleks, et selgitada välja täpsed Eestis kehtivad tehnilised nõuded liikuvale tapamajale, on ETKL kahel korral kohtunud Veterinaar- ja Toiduameti (edaspidi nimetatud VTA) esindajatega. Arutluse all on olnud nii veterinaararsti vajadus liikuva tapamaja igapäevase töö korraldamisel, järelevalvetasu suurus, rümpade ja tapasaaduste kontrolli ja märgistamise õigust omavate spetsialistide teenuse kasutamise võimalus (veterinaararsti asemel), rümpade ja tapasaaduste jahutamise ning hoiustamise nõuded, joogivee kasutamise nõuded, proovide võtmine rümpapindadelt ja nende maksumus ning muud VTA pädevuses olevad küsimused, et soetatav tapamaja vastaks kõigile VTA esitatavatele veterinaar-, hügieeni jm nõuetele.

Lähiajal on plaanitud veel lõplik loomsete jäätmete käitlemise erinevate võimaluste uurimine AS Vireen ja Keskkonnaametiga, et välja selgitada 2. ja 3. kategooria jäätmete reaalsed käitlemisvõimalused ja maksumused.

Tapamaja soetuskulude ning igapäevaste jooksvate tulude-kulude hindamiseks on ETKL koostanud esialgse äriplaani, mille sisendhinnad on arvestatud päevase tapavõimsuse põhjal. See tähendab, et kululiigiti arvestas ETKL välja keskmiselt veiste või lammaste tapapäeva maksumuse ja laiendas saadud tulemusi äriplaani mudelisse aastate lõikes. Päevakulude arvestamisel on lõppjärgus. 2. ja 3. kategooria jäätmete käitlemiskulude täpsustamine. Nende selgumisel saame kokku võtta sisuliselt lõpliku päevakulude summa, kust päevase tapamahu täpsustamisel on võimalik hinnata ka ühe veise või lamba tapmise omahinda. Äriplaani koostamisel kavandame kõrvutada mitu erinevat versiooni lähtuvalt tapamaja maksimaalsest, optimistlikust, realistlikust ja minimaalsest tapakoormusest kuude ja aastate lõikes.

Suuremas osas on läbirääkimised veel pooleli lihakäitlemisettevõtetega, kes võiks olla potentsiaalsed huvilised tapamajas toodetud rümpade kokkuostmisel.

Praeguseks on kavandatud ka põhimõte, et loodav liikuv tapamaja hakkab tööle tulundusühistuna, mille liikmeteks võivad saada väikese või keskmise suurusega loomakasvatuseettevõtjad ise. Praegu käivad ETKL-i ja erinevate loomakasvatajate esindusorganisatsioonide vahel läbirääkimised, kes ja millistel tingimustel oleks huvitatud eespool kirjeldatud tulundusühistu liikmeks astuma.

1.2. Köögi- ja puuviljakultuuride realistlik turumaht ning esmased majanduslikud tasuvusarvestused köögi- ja puuviljakultuuride kasvatamiseks ja ühistuliseks turustamiseks Eestis

Teine valdkond, mille põhjalikuma analüüsiga on maamajanduse infovõrgustiku raames alustatud, on Eestis kasvavate erinevate köögi- ja puuviljakultuuride turumahu, kasvatamise omahinna ja ühistulise turustamise analüüs. Köögi- ja puuviljakultuurid valiti esmasteks analüüsitavateks objektideks välja seetõttu, et aiandus pakub viimasel ajal kõige enam huvi väikestele ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtjatele, kellel ei ole soovi, võimalusi või ressursse tegeleda teravilja- või loomakasvatusega. Aiandussektor tervikuna ja muuhulgas ka köögi- ja puuviljakultuuride väga suur ja erinev liigirikkus annab suurepärase võimaluse spetsialiseerumiseks ja erinevateks nišsitoodeteks, mis on omakorda just väikeste ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtjate üks arenguvõimalusi.

Kuna Eestis on võimalik kasvatada väga mitmeid eri liiki köögi- ja puuviljakultuure, siis valiti esmalt välja neli kultuuri, millede andmete kogumise ja analüüsimisega koostatakse põhimõtteline mudel, mis kajastab potentsiaalset turuvajadust ja toomiskoguseid, samuti tootmis- ja turustuskulusid, vastava kultuuri või kultuuriliigi turustamise iseärasusi ning muidugi ka vastava kultuuri müügist saadavat potentsiaalset kasumit. Kirjeldatud mudeli põhimõtteid on kavandatud edaspidi kasutada ka teiste köögi- ja puuviljakultuuride analüüsimiseks.

Neli kultuuri, mis esmaseks analüüsiks välja valiti on köögiviljadest sibul, küüslauk ja avamaa kurk ning puuviljadest õun. Sibula, küüslaugu ja õuna valikul lähtuti põhimõttest, et nimetatud Eesti päritolu kultuure on jaekaubanduses müügil kui üldse, siis väga lühikesel sügisesel perioodil, samal ajal kui tarbijate huvi ja vajadus nimetatud kodumaiste kultuuride järele on aastaringne. Avamaa kurk valiti esmaste analüüsitavate kultuuride hulka eesmärgiga analüüsida just ennekõike potentsiaalseid ühisturustuse võimalusi erinevatele konservitööstustele.

Nimetatud kultuuride lõikes analüüsiti Statistikaameti andmete alusel nimetatud kultuuride seniseid kasvupindasid, saake ja saagikusi aastatel 2004-2010, et välja selgitada viimastel aastatel Eestis toodetavad reaalsed tootmismahud ning hinnata viimaste aastate suundumusi ja põllumajandusettevõtjate huvi nimetatud kultuuride kasvatamise osas.

Eesti sisese potentsiaalse turumahu hindamiseks on kindlasti vajalik arvestada ka analüüsitavate kultuuride impordi ja ekspordi näitajatega. Selleks tellis ETKL Statistikaametilt eespool nimetatud kultuuride kaubakoodide lõikes kvartaalsed ekspordi ja impordi ülevaated aastate 2008-2011 kohta, kus on iga kultuuri ja perioodi kohta toodud välja sisse- ja väljaveetava kauba kogus, ühiku hind ning maksumus kokku. Nimetatud impordi ja ekspordi andmed on käesoleva vahearuande kokkupanemise hetkel veel Statistikaametis kokkupanemisel. Tellitud täiendavate andmete kättesaamisel jätkab ETKL käesolevas punktis kirjeldatud potentsiaalsete turumahtude ja hindade analüüsimist.

Eestis kasvatatud kultuuride saagi ja saagikuse ning vastavate kultuuride impordi ja ekspordi näitajate hindamine annab esialgse aluse sama kultuuri Eesti sisese potentsiaalse müügi mahu hindamiseks. Niisamuti annab ka iga kultuuri impordi hinna analüüs aluse Eestis kasvataud sama kultuuri konkurentsivõimelise müügihinna analüüsiks. Kõõgiviljade tootja- ning jaehindade (turgudel ning kaupluses) muutumise analüüs aluseks on Eesti Konjunktuuriinstituudi Hinnainfo uuringud aastate 2009-2011 kohta.

Erinevate kultuuride majandusliku tasuvusanalüüsi hindamiseks oleme valinud kattetulu arvestuspõhimõtted. Siiani on kattetulu arvestustega tegelenud Maamajanduse Infokeskus, kuid nemad koostavad kattetulu arvestust vaid peamiste teravilja ja õlikultuuride lõikes, lisaks eraldi kartuli, rohumaade ja piimalehmade kohta. Erinevate kõõgi- ja puuviljakultuuride kattetulu pole keegi kuni 2011. aastani arvestanud. Selle aasta novembrikuuks peaks Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus (edaspidi nimetatud ÖTK) saama valmis Põllumajandusministeeriumi poolt tellitud uuringu, mis puudutab just kõõgivilja kattetulu arvestusi nii tava- kui ka mahetootmise korral. Nimetatud uuringu tegemiseks on ÖTK kaasanud ka EMÜ põllumajanduse ja keskkonnainstituudi aiandusosakonna spetsialistid. Selleks, et mitte dubleerida juba ÖTK poolt tehtud tööd, on ETKL ÖTK-ga alustanud läbirääkimisi, et novembrikuu algul valmivaid kõõgiviljakultuuride kattetulu arvestusi kasutada ka käesoleva analüüsi teostamiseks. Lisaks ÖTK nõusolekule kattetulu arvestusi kasutada, tuleb ETKL-l veel vastav nõusolek saada ka Põllumajandusministeeriumilt, kui kõõgiviljakultuuride kattetulu arvestuste uuringu tellijalt. Puuviljakultuuride, ennekõike õuna, kattetulu arvestusi tuleb ETKL-l ilmselt ise arvestada, kaasates selleks siis nii EMÜ kui Eesti Aiandusliidu vastavad spetsialistid kui ka praegused õunakasvatajad ise, kellel omal on reaalsest kuludest-tuludest kõige täpsemad teadmised.

Järgmiseks etapiks mingi konkreetse kultuuri potentsiaalsete turustamisvõimaluste hindamiseks on kindlasti Eestis tegutsevate jaemüügi kettide ja teiste jaemüügi kaupluste vajaduste hindamine, samuti sõltuvalt kultuurist konservi- või mahlatööstuse vajaduste hindamine, aga ka turgude müüdud koguste ja erinevate söögikohtade vajaduste hindamine. Lisaks sellele on turustusvõimaluste analüüsiks oluline hinnata ka nii hulgi müüjate reaalselt kokkuostu mahu- ja hinnastruktuuri kui ka nende poolt müüdava kauba mahu- ja hinnastruktuuri ostjagruppide lõikes. Käesoleva vahearuande valmistamise ajal töötab ETKL välja sobilikku meetodikat, kuidas kõige täpsemalt hinnata nimetatud turustuskanalite müügi võimaluste potentsiaali.

Lisaks turumahu ja -hindade analüüsimisele on ennekõike just jaemüügi puhul oluline hinnata ka kasvatatud kõõgi- või puuvilja säilitamise võimalusi, aga ka sortimise, pesemise ja pakendamise otstarbekust, et kasvatatud põllumajandussaadustele anda esmast lisandväärtust. Praeguste aiandusettevõtjatega säilitamise ja pakendamise teemat arutades selgub, et see on momendil üks peamisi võtmeküsimusi lisaks vajalikele tootmismahetudele, et Eestis toodetud kõõgi- ja puuviljakultuurid jõuaksid jaemüügi kauplusekettide lettidele aastaringiselt. Väiksematel kõõgi- või puuviljakasvatajatel käib vajalike hoidlate ja pakendamisliinide soetamine üle jõu.

Elmises lõigus kirjeldatust lähtuvalt on lisaks eelpool öeldule väga oluline põhjalikult analüüsida käesoleva töö käigus väikese ja keskmise suurusega kõõgi- ja puuviljakasvatajate ühistegevuse võimalusi just ennekõike seoses kõõgi- ja puuvilja säilitamise, sortimise, puhastamise ja pakendamisega ja muidugi on kõige tähtsam ühise turustamise võimaluse analüüsimine.

Täiendavaks informatsiooniks käesoleva alapunkti juures tuleb lisada, et käesolevas punktis kirjeldatud analüüsile eelnes ja selle analüüsiga kaasnes muuhulgas ka alljärgnevate uuringute ja ülevaadete läbitöötamine ning osalemine alljärgnevatel koolitustel:

- 1) „Puu-ja köögiviljasektori 2010 a ülevaade“, Põllumajandusministeerium 2011;
- 2) „Marjakasvatusealase turuinformatsiooni kogumine, analüüs ja levitamine 2008“, EMÜ;
- 3) „Sibulköögiviljade agrotehnika täiustamine toodangu kvaliteedi, säilivuse ja konkurentsivõime tõstmise eesmärgil“, EMÜ 2008;
- 4) tutvumine uute tehnoloogiatega puuviljakasvatuses: EMÜ infopäev „Uued õuna- ja pirnikasvatustehnoloogiad“, september 2011;
- 5) tutvumine aiandussaaduste töötlemismeetoditega: Valgamaa KÕK täiskasvanute koolituskeskuse koolitus „Mahepõllumajanduslike aiasaaduste töötlemine“, september 2011;
- 6) „Mahepõllumajanduse majanduslikud aspektid“, ÖTK koolitus, oktoober 2011.

2. Ühistutele sobivate majandamisviiside ja ärimudelite võrdlus ning vastava teabe edastamine infovõrku

Pärast eelmises punktis kirjeldatud turumahtude ja tasuvusanalüüsi esialgsete andmete selgumist, on ETKL kavandanud järgise etapina analüüsida väike- ja keskmise suurusega köögi- ja puuviljakasvatavate potentsiaalsetele ühistutele sobivaid majandamisviise ja ärimudeleid, sh analüüsida konkreetsetele ühistutele sobivaid tehnoloogiaid, logistika võrgustikku jms.

3. Ühistutele sobivate turundusmeetodite väljatöötamine ja nende levitamine infovõrgus

Tänapäeval ei saa põllumajandustootja piirduda oma tegevuse kavandamisega kitsalt taime- või loomakasvatussaaduste tootmisega, arvestades valmistoodangu müügi sujuva delegeerimisega kellelegi teisele. Kogu tootmisprotsessi planeerimisel on otstarbekas alustada potentsiaalsete tarbijate soovide ja nõudmisest, millest lähtudes kavandada põllumajandussaaduste tootmine ning nende töötlemine tarbija jaoks lisaväärtust omavateks toodeteks.

Sellest tulenevalt on ETKL pööranud suurt rõhku olemasolevate ja võimalike uute põllumajandussaaduste ja –toodete tarbijanõudluse uurimisele.

Tarbija vajaduste ja ostueelistuste andmete analüüsis on siiani kasutatud alljärgnevat uuringuid ja turunduse infomaterjale:

- 1) „Elanike toitumisharjumused ja toidukaupade ostueelistused 2010“, EKI 2011;
- 2) „Elanike toitumisharjumused ja toidukaupade ostueelistused 2009“, EKI 2010;
- 3) „Eesti toidukaupade positsioon siseturul“, EKI mai 2010;
- 4) „EPKK kvaliteedimärkide uuring“, EMOR 2010;
- 5) „Kohalike mahepõllumajandustoodete ja toidukaupade turg Eestis 2009“, EKI november 2010;
- 6) „Kohalike mahepõllumajandustoodete ja toidukaupade turg Eestis 2010“, EKI november 2009;

- 7) „Huvitatus ja võimalused osta Eesti väiketootjate tooteid“, EKI 2006;
- 8) „Põllumajandusturundus. Teooria ja lisaväärtust loova tootja turundustegevus“, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Tiiu Ohvril, Tallinn, 2010.

Tarbijauuringute tulemuste analüüsist selgunud tarbija vajadustest ja eelistustest lähtudes analüüsitakse väikese ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtjatele sobivaid turundusmeetodeid ja -strateegiaid. Esimese valdkonnana tehakse sobivate turundusmeetodite ja -strateegiate analüüs punktis 1 nimetatud liikuvale tapamajale ja köögi- ja puuvilja ühistulisele turundamisele kaasaaitamiseks.

Teise aspektina kaalutakse ETKL-s võimalust kavandada osade toodete turundamisele kaasaaitamiseks sobilik kaubamärk, mille loomiseks koostatakse vastava kaubamärgi strateegia.

4. Ühistegevuse aluseid ja põhimõtteid puudutavate ning uute ühistute asutamiseks vajalike infomaterjalide levitamine

Käeoleva alapunkti infomaterjalide koostamiseks on läbi töötatud mitmed ühistegevuse teoreetilised alused nagu nt „Ühistegevuse alused ja põhimõtted XXI sajandiks“, „Ühistute asutamine“, „Ühistute juhtimine“, Jaan Leetsar, 2001 jpt.

Lisaks on tutvutud ka mitmete praktilisemate ühistute aluseid ja põhimõtteid puudutavate infomaterjalidega nagu nt:

- 1) Foorum: tootjaorganisatsioon puuvilja- ja marjakasvatases, juuli 2010;
- 2) „Miks luua tootjaorganisatsioone?“, Jaan Leetsar, juuli 2010;
- 3) „Tootjaorganisatsiooni tunnustamine, rakenduskava ja toetus“, Põllumajandusministeerium juuli 2010;
- 4) „Eesti puuviljakasvatuse vaade tulevikku, väljundid turule“, Toomas Rüütmann, Rõngu aed / TÜ Polli Fruit, juuli 2010).

Pärast punktis 1 kirjeldatud turumahtude ja tasuvusanalüüsi esialgsete andmete selgumist, on ETKL kavandanud järgise etapina paralleelselt liikuva tapamaja ning väike- ja keskmise suurusega köögi- ja puuviljakasvatajate potentsiaalsetele ühistutele sobivate majandamsviiside ja ärimudelite analüüsimisele, koostada ka ühistegevuse aluseid ja põhimõtteid puudutavad infomaterjalid, mis aiataks väike- ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtjatel arusaada ühistegevuse olemusest ja seeläbi aitaks kaasa ka ühistute asutamisele.

5. Kaardistatakse võimalikud ühistegevusest huvitatud põllumajandusliku esmatootmisega tegelevad väikese ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtjad ja organisatsioonid ning luuakse nende vaheline infovõrk

Veebipõhine infovõrk käivitatakse koheselt pärast seda, kui on valmis saanud esimesed infomaterjalid ja kokkuvõtted punktide 1-4 osas, mis on mõeldud väike- ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtjatele tutvumiseks. Praegu otsib ETKL sobivat koostööpartnerit, kes oleks valmis maamajanduse infovõrgustiku veebilehekülge looma ja haldama. Samas kavandatava liikuva tapamaja tulundusühistuliikmete leidmiseks käivad ETKL-il juba praegu erinevate loomakasvatajate esindusorganisatsioonidega läbirääkimised, et kaardistada nii liikuva tapamaja teenuse vajadus kui ka sellised loomakasvatuse ettevõtjad, kes kes oleks realselt huvitatud ka eespool kirjeldatud tulundusühistu liikmeks astuma.

6. Maamajanduse infovõrgustiku arendamine (administreerimiskulud)

Administreerimiskuludeks on arvestatud 2011. aasta kevadel CV Keskus AS-le makstud arved, mis on seotud maamajanduse infokeskusele sobivate turundus- ja majandusnõuniku leidmisega ning arved, mis puudutavad nimetatud nõunike töövahendite soetamist.

2011 aasta riigieelarvelise eraldise kasutamise kohta
" Maamajanduse infovõrgustiku arendamine "

P. 4.11.1

Põllumajandussaaduste ja toodete turumahu uuring

12 500 euro

Aruande periood	Aruande perioodi kulud	Kulud eelnevatel perioodidel	Kulud kokku aasta algusest
III kvartal	6109,70		6109,70
IV kvartal			
<u>Tõusvalt kulud kokku:</u>		<u>0</u>	<u>6109,70</u>

P. 4.11.2

Ühistutele sobivate majandusviiside ja ärimudelite võrdlus

12 500 euro

Aruande periood	Aruande perioodi kulud	Kulud eelnevatel perioodidel	Kulud kokku aasta algusest
III kvartal	4443,65	0	4443,65
IV kvartal		0	0
<u>Tõusvalt kulud kokku:</u>		<u>0</u>	<u>4 443,65</u>

P.4.11.3

Ühistutele sobivate turundusmeetodite väljatöötamine

12 000 euro

Aruande periood	Aruande perioodi kulud	Kulud eelnevatel perioodidel	Kulud kokku aasta algusest
III kvartal	0		0
IV kvartal	0		
<u>Tõusvalt kulud kokku:</u>		<u>0</u>	<u>0</u>

P. 4.11.4

Uute ühistute asutamise informatsiooni levitamine

10 811,65 euro

Aruande periood	Aruande perioodi kulud	Kulud eelnevatel perioodidel	Kulud kokku aasta algusest
III kvartal	102,88		102,88
IV kvartal	0		
<u>Tõusvalt kulud kokku:</u>		<u>0</u>	<u>102,88</u>

P. 4.11.5

Ühistegevuse infovõrgu loomine

9 500 euro

Aruande periood	Aruande perioodi kulud	Kulud eelnevatel perioodidel	Kulud kokku aasta algusest
III kvartal	0	0	0
IV kvartal	0	0	0
<u>Tõusvalt kulud kokku:</u>		<u>0</u>	<u>0</u>

4.11.1 Selgitatakse välja turusegmentide kaupa võimalike põllumajandussaaduste ja -toodete realistlik turumaht Eestis ning esmaste tasuvusarvestuste teostamine

12 500,00

	<u>25.10.2011.a.</u>	<u>25.01.2012.a.</u>		
	<u>III kvartal</u>	<u>IV kvartal</u>		<u>Aasta kokku</u>
<u>Kulud kokku:</u>	<u>6109,70</u>	<u>0,00</u>		<u>6109,70</u>
<u>Personalikulud</u>	<u>5506,65</u>	<u>0</u>		<u>5506,65</u>
töötasu	4097,21			4097,21
sotsiaalmaks	1352,08			1352,08
töötuskind.maks	57,36			57,36

<u>Tegevuskulud</u>	<u>603,05</u>	<u>0</u>		<u>603,05</u>
----------------------------	----------------------	-----------------	--	----------------------

kommunaalkulu	335,60			335,6
telefonikulu	177,94			177,94
kanskulud	89,51			89,51

**4.11.2 Ühistutele sobivate majandusviiside ja ärimudelite
võrdlus ning vastava teabe edastamine infovõrku**

12 500

	<u>25.10.2011.a.</u>	<u>25.01.2012.a.</u>		
	<u>III kvartal</u>	<u>IV kvartal</u>		<u>Kulud kokku</u>
<u>Kulud kokku:</u>	4443,65	0		<u>4443,65</u>
<u>Personalikulud</u>	<u>1955,52</u>	<u>0</u>		<u>1955,52</u>
töötasu	1455,00	0		1455
sotsiaalmaks	480,15	0		480,15
töötuskind.maks	20,37	0		20,37

<u>Tegevuskulud</u>	<u>2488,13</u>	<u>0,00</u>		<u>2488,13</u>
----------------------------	----------------	-------------	--	----------------

telefoni kulu	0	0		0
kommunaalkulu	0	0		0
ostetud teenus	2440,20			2440,20
kanskulu	47,93			

**4.11.3 Ühistutele sobivate turundusmeetodite väljatöötamine
ja nende levitamine infovõrgus**

12 000

	<u>25.10.2011.a.</u>	<u>25.01.2012.a.</u>		
	<i>III kvartal</i>	<i>IV kvartal</i>		<i>Kulud kokku</i>
<i>Kulud kokku:</i>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<i>Personalikulud</i>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
töötasu (honorar)	0,00	0,00	0	0,00
sotsiaalmaks	0	0	0	0
töötuskind.maks	0	0	0	0

<i>Tegevuskulud</i>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
----------------------------	----------	----------	----------	----------

Toimetamine	0,00	0,00	0	0
Trükkimine	0	0	0	0
Postiteenus	0	0	0	0
Administreerimiskulud		0,00		0,00

4.11.4 Ühistegevuse aluseid ja põhimõtteid puudutavate ning uute ühistute asutamiseks vajalike infomaterjalide levitamine

10 811,65

	<u>25.10.2011.a.</u>	<u>25.01. 2012.a.</u>		
	<u>III kvartal</u>	<u>IV kvartal</u>		<u>Aasta kokku</u>
<u>Kulud kokku:</u>	<u>102,88</u>	<u>0</u>		<u>0</u>
<u>Personalikulud</u>	<u>0</u>	<u>0</u>		<u>0</u>
töötasu	0	0		0
sotsiaalmaks	0	0		0
töötuskind.maks	0	0		0

<u>Tegevuskulud</u>	<u>102,88</u>	<u>0</u>		<u>0</u>
----------------------------	---------------	----------	--	----------

administreerimiskulud				0
lähetuskulud	102,88			

4.11.5 Kaardistatakse võimalikud ühistegevusest huvitatud põllumajandusliku esmatootmisega tegelevad väokused ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtjad ja organisatsioonid ning luuakse nendevaheline infovõrk

9 500

	<u>25.10.2011.a.</u>	<u>25.01. 2012.a.</u>		
	<i>III kvartal</i>	<i>IV kvartal</i>		<i>Aasta kokku</i>
<i>Kulud kokku:</i>	<u>0</u>	<u>0</u>		<u>0</u>
<i>Personalikulud</i>	<u>0</u>	<u>0</u>		<u>0</u>
töötasu	0	0		0
sotsiaalmaks	0	0		0
töötuskind.maks	0	0		0

<i>Tegevuskulud</i>	<u>0</u>	<u>0</u>		<u>0</u>
----------------------------	-----------------	-----------------	--	-----------------

Transpordikulud	0			
Telefonikulu	0			
Rendikulud	0			
Kans.kulud		0		
Ürituste korraldamine		0		

**4.11.6 Maamajanduse infovõrgustiku arendamine
(administreerimiskulud)**

6 600

	<u>25.10.2011.a.</u>	<u>25.01. 2012.a.</u>		
	<u>III kvartal</u>	<u>IV kvartal</u>		<u>Aasta kokku</u>
<u>Tegevuskulud</u>	<u>5038,83</u>	<u>0</u>		<u>5038,83</u>
administreerimis- kulud	5038,83			5038,83